

ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԶՕՐ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԵՒ ՇՆՈՐՀԱՐԵՐ ԱՅՑԸ

ՌՈՒՄԱՆՈՅ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐՈՅ ԹԵՄԵՐՈՒՆ

Անցնող Մայիս ամսու ընթացքին, հանդիսաւորապէս նշուեցան Ռումանիոյ և Պուլկարիոյ զոյգ թեմերուն բարեջան և բազմամեայ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Տիրայր Արքեպս. Մարտիրոսեանի ծննդեան յիսնամեայ և քահանայական ձեռնադրութեան քսանհինգամեայ յորելեանները:

Հանդիսութեանց աւելի փայլ մը տալու համար, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Գշ. 6 Մայիսին, Ամմանի Հոգեւոր Հովիւ Տ. Վահան Վրդ. Թօփալեանի ընկերակցութեամբ, մեկնեցաւ Երոսաղէմէն:

Զորեքշաբթի, 7 Մայիսի ուշ հրեկոյեան, Ն. Ամենապատուութիւնը ժամանեց Պուքրէշի օգնականը, ուր խռնուած էր գաղութի ընտրանին, գլխաւորութեամբ իրենց սիրեցեալ Առաջնորդին: Իսկ Առաջնորդարանի մուտքին՝ դեռատի աղջիկներ, հայկական և ռումանական աղջկանք տարազներով, աղուհացով և ծաղիկով դիմաւորեցին մեծապատիւ Հիւրը:

Յաջորդ օր, Սրբազան Պատրիարքը, հետն ունենալով Սրբազան Յորելեարը, այցելեց եկեղեցական թանգարանը, Զօր. Անդրանիկի յուշարձանը, աղջկանքի դերձմանատունը՝ ուր թաղուած է հայրը Վեհափառ Հայրապետին, և այլ տեսարժան վայրեր: Ապա ընդունեց Թաղական և Թեմական Խորհուրդի անդամները:

Ուրբաթ, Մայիսի 9ին, Պատ. Թեմական Խորհուրդը բարեգալուստի ճաշկերոյթ մը սարքեց ի պատիւ Սրբ. Պատրիարքին, Առաջնորդարանի շէնքին մէջ:

10 Մայիս, Շաբաթ, Ռումէն Օրթոտոքս եկեղեցւոյ պետ Ամեն. Տ. Եղիշէ Պատրիարքը իրենց Պատրիարքարանի մէջ, Սիրազեղ խօսքերու փոխանակուէն վերջ Ռումէն Պատրիարքը պաշտօնապէս կը հրաւիրէ հայոց պատուիրակութիւնը Մօլտավիոյ վանքերը այցելելու և երեք օր հիւրը ըլլալու Ռումէն Աղդ. եկեղեցիին:

Յօրելիական հանդիսութիւնները պաշտօնապէս սկսան կիրակի, 11 Մայիսին, երբ Ամենապատիւ Պատրիարք Սրբազանը «Հրաշափառ»ով մուտք գործեց Առաջնորդանիստ Ս. Հրեշտակապետաց եկեղեցին: Ս. Պատարագի ընթացքին, Ս. Պատրիարքը խօսեցաւ իր հոգեւունջ քարոզներէն մին, դրուատելով արժանիքները երեմիի իր սանին և այժմու Յորելեար ու բազմալսատակ Առաջնորդին: Ծնորհաւորելէ ետք կրկնակ տարեդարձները և վերջերս ստացած Արքութեան պատիւը Յորելեարին, Նորին Ամենապատուութիւնը նուիրեց անոր երեք դարերու ննութեամբ եպիսկոպոսական պանակէ մը, ինչպէս նաև սկիզբով ժամացոյց մը և սօկեայ դրիշ մը: Եկեղեցւոյ բազմանդամ և երկսեռ երգչախումբը շնորհալիօրէն կատարեց բազմաձայն երգեցողութիւնը Ս. Պատարագին:

Կէսօրը անց, «Մօաէրն» պանդոկի շքեղ սրահներուն մէջ, Թեմական Խորհուրդի կողմէ պաշտօնական ճաշկերոյթ մը սարքուեցաւ: Ականաւոր հրաւիրեալներու շարքին էին Եւսեփին Պատրիարքի ներկայացուցիչ Նեստոր Մետրապօլիտը, Կրօնից Նախարարը, Ռումէն Կաթողիկէ եկեղեցւոյ Առաջնորդը, Հրէից Բարուսպետը, Պուքրէշի Միւլթիին, և այլն:

Երկուշաբթի, 12 Մայիսի երեկոյեան, Յօրելիական հանդիսութեան համերգային բաժինը տեղի ունեցաւ Ս. Հրեշտակապետաց եկեղեցւոյ ընդարձակ սրահին մէջ: Հարիւրաւոր ներկաներ լեցուցած էին լուսավառ և շքեղ տաճարը: Պուքրէշի Օփէրայի երգիչներ Դաւիթ Յովհաննէսեանն ու Խառար Թումաճանեանը, և Սօֆիայէն Տ. Մեսրոպ քահանան իրրեմենականաւոր, արժանացան հանդիսականներու ջերմ գնահատութեան:

13 Մայիս, Երեքշաբթի, Ամենապատիւ Պատրիարքը, Յորելեար Առաջնորդը

և Տ. Վահան Վրդ. մեկնեցան Մօլտավիոյ եաշ քաղաքը և երեք օրհրուս ընթացքին այցելեցին քաղաքին և շրջակայքին մէջ դաժնուող Ռուսէն հաշակաւոր վանքերն ու կուսանոցները: Հինդշաբթի, 15 Մայիս, Համբարձման տօնին, ներկայ եղան Նեէմց վանքի բակին մէջ 20,000 հաւատացեալներու ներկայութեան մատուցուած հանդիսաւոր Ս. Պատարարքին:

16 Մայիս, Ուրբաթ, կէսօրէ առաջ, կրօնից նախարարը ընդունեց Սրբազան Պատրիարքին, որ նոյն օրը կէսօրէ ետք հրաժեշտ առաւ Ռուսէն ասպնջական հողէն և օգնական մեկնեցաւ Պուլկարիա, իրր հիւրը Պուլկար Օրթոտօքս եկեղեցւոյ պատմէն. Տ. Մաքսիմ Պատրիարքին:

կէսօրին՝ Պուլկարիոյ Ամեն. Պատրիարքը ճաշկերոյթով մը պատուեց Ն. Ամենապատուութիւնը: Ներկայ էին բազմաթիւ հրաւիրեալներ: Մտերմիկ մթնոլորտի մէջ զոյգ Պատրիարքները ունեցան սիրալիր արտայայտութիւններ:

Յաջորդող օրերուն, Ամեն. Ս. Պատրիարքն ու Գերշ. Առաջնորդ Սրբազանը այցելեցին Ռիլա պատմական վանքը, որ եղած է Պուլկար ազգային դարթօնքի օճախներէն, և հիւրը եղան վանահայր Տ. Կելտսի Եպիսկոպոսին: Յետոյ մեկնեցան Փլօլտիվ հայաշատ քաղաքը, ուր հիւրը եղան Վառլամ Մետրապօլիտին: Ս. Գէորգ հայկական եկեղեցւոյ մէջ փոխանակուեցան ողջոյնի ջերմ խօսքեր: Գիշեր մը

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր Պուրեհի Հայոց Եկեղեցիին մէջ,
հոգեւոր համերգի պահուն:

Ն. Ամենապատուութիւնը Սօֆիոյի օղակայանին մէջ դիմաւորուեցաւ Պուլկար եկեղեցւոյ բարձրաստիճան հոգեւորականներու և հայ համայնքի ներկայացուցիչներու կողմէ:

18 Մայիս, Կիրակի, Պուլկարիոյ մայրաքաղաքի Ալեքսանտր Նեաքի Մայր Տաճարին մէջ Տ. Արսէնի Եպօ. ողջունեց երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքին, իսկ

անցուցին Պաշտօվալի պատմական վանքը, իրր հիւրը վանահայր Տ. Իլարիոն Եպիսկ. Կը կարծուի թէ յիշեալ վանքը նախապէս պատկանած է հայոց, շինուած ըլլալով ԺԲ. դարուն. Բակուրեանի կըրայրներուն կողմէ:

Վերադառնալով Սօֆիա, Շաբաթ օր, 24 Մայիս, Առաջնորդ Տ. Տիրայր Սրբազանի ծննդեան յիսնամեակի օրը նշուե-

ԿԵԱՆՔԻ ՅԻՍՈՒՆ ԻՄԱՍՏԱԼԻՑ ՏԱՐԵՆԵՐ

(Կենսագրական գիծեր Յոսիվաթ Դեբե. Տ. Տիրայր Արեւայա. Մարտիկեանի)

Հայաստանեայց եկեղեցւոյ մեր օրերու արժանաւորագոյն իշխանաւորներէն Գեորգ. Տ. Տիրայր Արեւայա. Մարտիկեանը բոլորեց իր կեանքի կէս դարու շրջանը, կէսէն աւելին անմնացորդ նուիրարեւելով հայութեան հոգեւոր-եկեղեցական և մշակութային-հայրենասիրական երախտալից սպասարկման:

Գերաշնորհ Սրբազանի տարեթիւերով արտայայտուած կենսագրութիւնը հետեւեալն է. —

Աւագանի անունով Տիգրան, ծնած է 1930 թ. Մայիսի 24ին, Պէյրութ (Լիբանան): Նախնական կրթութիւնը ստացած է տեղւոյն ազգային Սահակեան և Արգարեան նախակրթարաններուն մէջ:

1944-47 Երեսուղէմի Պատրիարքութեան Ժառանգ. Վարժարանի սան է:

1947ին ծնողներուն հետ կը ներգաղթէ ու կը հաստատուի Երևան: Նոյն տարին կ'ընդունուի Երևանի օտար լեզուներու ինստիտուտի Անգլիական բաժինը, ապա, թողնելով ինստիտուտը, կը մտնէ Ս. Էջմիածնի Հոգեւոր Ճեմարանը:

1951 թ. Նոյեմբերի 1ին կը ձեռնադրուի Սարկաւազ:

1952ին գերազանց յաջողութեամբ կ'աւարտէ Հոգեւոր Ճեմարանի լսարանական բաժինը և կը նշանակուի Հոգեւոր Ճեմարանի քարտուղար:

1955 թ. Ապրիլին, Ծաղկազարդի օրը, Ս. Հռիփսիմէի վանքին մէջ կուսակրօն քահանայ կը ձեռնադրուի Գեորգ. Տ. Սահակեան. Տէր Յովնանիսեանի ձեռքով, ստանալով Տիրայր նոր անունը: Նոյն տարին կը նշանակուի Պաքուի (Ատրպէյճան) հայոց հոգեւոր հովիւ և թեմական Խորհուրդի անդամ-քարտուղար:

1956 թ. Հոկտեմբերին, Մայր Տաճարի մէջ, Ն. Ս. Օծուծիւն Տ. Տ. Վաղդէն Ա. Ամենայն Հայոց Վեհ. Հայրապետէն կը ստանայ վարդապետական իշխանութիւն, ներկայացնելէ հետք իր աւարտաճառը՝ «Խաղաղութեան Դադափարը Հին Հայ Մատենագրութեան մէջ» նիւթին շուրջ:

1957 թ. կը նշանակուի Առաջնորդական Տեղապահ Ատրպէյճանի Հայոց թեմին:

1958ին, Վեհափառ Հայրապետի կար-

ցաւ փառաւոր ընդունելութեամբ մը քաղաքի «Սօֆիա» պանդոկին մէջ, Ծորջ 200 հրաւիրեալներու գլուխն էր Ամեն. Տ. Մաքսիմ Պատրիարքը: Կրօնից նախարար Լուսովի ֆօիով Կիրիլ եւ Մերոսիոսի շքանշանով պատուեց հայոց Առաջնորդը, ի նշան Պուլկար և Հայ Ժողովուրդներու բարեկամութեան: Իսկ Տ. Մաքսիմ Պատրիարքը եկեղեցական շքանշանով մը զարդարեց կուրծքը Յոսիվաթին:

Կիրակի, 25 Մայիս, Հոգեգալստեան տօնին, մեր Ս. Աստուածածին Մայր եկեղեցիին մէջ մատուցուած հանդիսաւոր Ս. Պատարագի ընթացքին Ամեն. Սրբազանը խօսեցաւ կուռ քարոյ մը: Անդրադառնալէ հետք օրուան տօնի մեծ խորհուրդին, Սրբազանը իր խոր գոհունակութիւնը յայտնեց որ նոյն Սուրբ Հոգիի շնորհներով է զարդարուած երբեմնի անոյշ պատանի սաղիմական իր սանը և

այսօրուան արժանաւոր Յոսիվաթը: Թեմական Խորհուրդը ապա շքեղ ճաշկերոյթ մը տուաւ մեծապատիւ հիւրերուն:

Յաջորդ օր, Սրբազանները մեկնեցան ծովեզերեայ Վառնա քաղաքը, ուր կաղզուրուելու համար մնացին շաբաթ մը, իբրեւ հիւրը Եօսէֆ մետրապօլիտին:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Յունիսի 6ին Աթէնքի ճամբով վերադարձաւ Սուրբ Աթոռ, քաղցր և անջնջելի ապաւորութիւններ կրած Դանուբի զոյգ ափերու վրայ հաստատուած մեր բարեկեցիկ գաղութներուն տուած իր այցելութիւնէն:

Այս առիթով, Սրբազան Պատրիարքը հրաւէր ուղղեց Ռուսմանիոյ և Պուլկարիոյ Ամենապատիւ Պատրիարքներուն այցելելու Ս. Երկիր:

Հոս կ'արժէ յիշել թէ առաջին անգամն էր որ Երեսուղէմի Ս. Աթոռոյ Պատրիարք մը կ'այցելէր յիշեալ գաղութները: